

Catch & release på Åland

Kaj Ådjers
Fiskeribrån, Ålands Landskapsregering

Fiskeribrån har som bäst på gång en undersökning där man utreder märkta och återfångade gäddors kondition för att kunna ge rekommendationer om i hurudan kondition en gädda skall vara för att kunna släppas fri.

Inmar Eriksson&Kaj Ådjers

Fångstmetoden catch and release, vilken innebär att fisken fångas och släpps fri efter fångst och som allmänt praktiseras vid sportfiske med spö, har kritiserats för att fisken kan ta skada av hanteringen och för att fångsten görs för nöjes skull. Denna diskussion har även förts på Åland, där gäddan är en mycket populär fisk för sportfisket och turismen, och metoden används i stor utsträckning.

Fiskeribrån vid Ålands landskapsregering beslöt år 2005 att inleda ett projekt för att försöka ta reda på om gäddan tar fysisk skada av hanteringen i samband med metoden. Målsättningen är att kunna ge en rekommendation för hur skadad och i hurudan kondition en fisk kan vara för att åter kunna släppas fri. Projektet avser att inte att ta ställning till etiska eller moraliska värderingar. För detta hänvisas läsaren till rapporten "Fångst – återutsättning som fiskemetod" av Andersson och Westerberg, 2005.

Många märkningsundersökningar av gädda i norra Europa har tidigare utförts, men undersökningar med syftet att undersöka kondition i samband med catch and release-fiske är få. Finlands fiskeri- och miljöinstitut utför för närvarande en undersökning av överlevnad hos gädda som fångats med spö.

Här sammanfattas de viktigaste resultaten i den åländska undersökningen.

Metodik

Gäddor fångade med spö märktes med ett individuellt märke och släpptes. Märket av typ Hallprint PD-series möjliggör identifiering fyra gånger efter märkningen genom att märket är utformat så att en del (varje del är försedd med märkningsnummer) kan klippas av. Sista gången fisken fångas tas den tillvara och undersöks patologiskt. Vid märkning och återfångst noterades ett antal data; märkets nummer, datum, fångstplats, gäddans vikt och längd, fångstredskap, typ av krokar, vem som märkt fisken, fiskens kondition och vattentemperatur. Konditionen bedömdes enligt tabell 1. Märkningarna inleddes år 2005 och utfördes främst vår och höst åren 2005 och 2006.

Projektet görs vid fiskeribrån vid Ålands Landskapsregering i samarbete med Ålands Turistförbund. Märkningsplatsen är fiskeguiden **Vidar Häggbloms** vatten vid Ängö i södra Vårdö. Området valdes för att det utgör ett enskilt vattenområde med god gäddstam och att fisket uteslutande görs genom spöfiske. Västra delen av märkningsområdet är även ett viktigt lekområde. Vidar Häggblom utsågs till ansvarig för projektets praktiska utförande och han hade till sin hjälp några andra fiskeguidar, som anlätades via Ålands Turistförbund.

För att få in uppgifter om märkta gäddor, som fångas utanför märkningsområdet, spreds information om projektet via dagstidningar, via Ålands Turistförbund till olika stugbyar och fiskeguidar på östra Åland.

Konditionsbedömning med konditionsindex av gädda vid catch and release-fiske med spö.

Konditionsindex	Beskrivning av kondition
1	Fisken verkar inte ha tagit skada. Kroken lossnar lätt och orsakar inga märkbara skador. Hanteringen i båt är minimal. Fisken släpps.
2	Fisken verkar inte ha tagit skada. Kroken lossnar relativt lätt och orsakar synlig skada, men inte blodförlust. Smärre problem förekommer i hanteringen i båt. Fisken släpps.
3	Fisken verkar vara trött och slapp. Kroken sitter hårt och orsakar skador, eventuellt mindre blodförlust. Problem förekommer vid hanteringen i båt. Fisken släpps.
4	Fisken är i dåligt skick. Kroken orsakar skador på gälbågar och/eller i strupen. Blodförlust förekommer. Svåra problem förekommer vid hanteringen i båt. Fisken släpps om den anses vara i sådan kondition att den hade släppts vid normalt catch and release-fiske.
5	Fisken är svårt skadad. Bedömningen är att den inte överlever någon längre tid i frihet. Fisken tas tillvara och fryses hel. Nivå 5 används endast vid återfångst.

